

מהם בעצם לימודי ה-MBA איך לומדים לקבל החלטות בתנאי אי-ודאות? מה מייחד את התכנית החדשה ל-MBA של האוניברסיטה הפתוחה? על שלושה מעגלי הלימוד וייחודם - שיחה עם ד"ר אריה נחמיאס

מהי החשיבות המיוחדת בלימודי ה-MBA?
אין ספק שבימים אלה נעשים הלימודים הללו חשובים יותר ויותר ובעיקר לאור תהליך הגלובליזציה המתרחש היום והמגמות המסתמנות בעסקים רב לאומיים. לכן הביקוש לתכניות הללו הולך וגובר במקומות רבים בעולם. עולם העסקים הגלובלי הוא אחד הגורמים המרכזיים בגישור בין ארצות, בחציית הגבולות ביניהן ובניהול עסקאות ומיזמים משותפים בסדרי גודל שלא הכרנו בדורות קודמים.

האם לימודי מינהל עסקים שידרגו בעצם כלפי מעלה את ה"מכובדות" של לימודי תואר שני?
בהחלט כן. מספר הלומדים לתואר שני במינהל עסקים בעולם גדול כיום יותר ממספר הלומדים לכל תואר שני אחר. בנוסף, אם לפני עשורים אחדים ראו האוניברסיטאות המובילות בעולם את תחומי הלימוד הפרופסיונליים כפחות אקדמיים, ואולי גם פחות "מכובדים" מתחומי הלימוד המחקרניים, הרי שהיום לא מעט מהאוניברסיטאות המובילות בעולם נמדדות על פי איכות תואר ה-MBA שלהן, ובונות לעצמן מוניטין בתחום זה.

מה המייחס את לימודי ה-MBA?
לימודי ה-MBA נעשים חשובים יותר ויותר. עולם העסקים הגלובלי הוא אחד הגורמים המרכזיים בגישור בין ארצות, בחציית הגבולות ביניהן ובניהול עסקאות ומיזמים משותפים. מיזמים כאלה מגשרים בין מדינות, ממלאים תפקיד מרכזי בשיקולים פוליטיים ובקשרים בינלאומיים, ומשמשים מנוף לשווקים בסדרי גודל ששום מדינה לבדה אינה מסוגלת להגיע אליהם. הניהול של עסקים רב לאומיים ענקיים, שתקציביהם לעתים גדולים מאלה של מדינות, מטיל אחריות כבדה עוד יותר על המנהלים. כמו כן, ההתמטטות והמעידה של כמה ענקים מהסוג הזה הן בבחינת נורה אדומה למנהלים בדור הנוכחי. הניהול היום, כשקיימת אינטראקציה בינלאומית הדוקה ובאותה שעה גם השפעה של גורמים מורכבים מבית, הוא מטלה שיש בה סיכויים וסיכונים כאחד, ועל המנהל או המנהלת ללמוד להנהיג ולהוביל בזהירות, בחוכמה ובשיקול דעת.

האם המדובר כאן בעצם בלימוד שיקל על קבלת החלטות בתנאי אי ודאות?
בהחלט. תכניות ה-MBA נועדו להכשיר לומדים לתפקידי ניהול ביוניונים ובכירים בארגונים ציבוריים ועסקיים כאחד. תכניות אלו מקנות ידע, מימונות וכישורים מקצועיים בתחומים מרכזיים בעולם העסקים - שיווק, חשבונאות,

MBA: יתרון יחסי בולט! המטרה: הכשרת עובדים בעלי יתרון יחסי

מימון, משאבי אנוש, מערכות מידע וכדומה. התכנית מאפשרת לסטודנט להתנסות בניתוח תופעות ניהוליות, ומקנות לו כלים לקבלת החלטות ולפתרון בעיות. אמנם הלימודים הם אקדמיים, אבל מטרתם פרופסיונלית - להכשיר מנהלים טובים יותר שיוכלו להתמודד עם מציאות מורכבת ועמומה, המשתנה בקצב מואץ.

והיום יש יותר מקרים של צורך לנהל בתנאים של אי ודאות?

נכון. לימודי ה-MBA חשובים במיוחד בתנאי אי הוודאות השוררים היום עקב השינויים הרבים המתחוללים ברובד החברתי, הפוליטי, הטכנולוגי, הכלכלי והעסקי. ההשפעות הבינלאומיות והמקומיות על המשק עשויות לגרום בו תהפוכות ותמורות. בתנאים שכאלה יש לקבל החלטות במהירות ובזמן אמיתי, ולהשתדל שהן יהיו שקולות, נבונות ומבוססות.

האם אנחנו מכשירים כאן בעצם עובדים בעלי יתרון יחסי?

במשק בעייתי ותחרותי, שהאבטלה בו הולכת וגואה, העובד מחפש מלבד פרנסה גם יתרון יחסי על מתחריו, ולכן הוא מבקש לרכוש השכלה גבוהה בניהול, שכן זו תעניק לו עדיפות עליהם בתחרות על אותן משרות. עם זאת, העובד איננו מעוניין להיעדר ממקום עבודתו לשעות ארוכות כדי להשקיע בהון האנושי - בו עצמו - ולכן יחפש אפיק לימודים שיאפשר לו לרכוש השכלה במקביל לעבודתו.

ובכן מתבטאת תרומתה של התכנית החדשה ל-MBA של האוניברסיטה הפתוחה, שנפתחה לראשונה השנה?
בהחלט כן. תכנית ה-MBA של האוניברסיטה הפתוחה מתייחדת בשיטת ההוראה מרחוק, העונה על צורכיהם של סטודנטים המעוניינים לשלב לימודים עם עבודה ולהשתתף בתכנית שאינה דורשת ממנהלים להפסיק את עבודתם או להחליף את מקום מגוריהם.

ובכל זאת, מה מייחד את התכנית הזאת באוניברסיטה הפתוחה יותר מאשר במוסדות אקדמיים אחרים?
התכנית של האוניברסיטה הפתוחה מבוססת על לימודים אינטגרטיביים, שנועדו להקנות למנהל ידע בכל תחומי הניהול, שכן גם אם יתמקד בתחום ספציפי, עליו לדעת לזווג את כל תחומי הידע בבואו לקבל החלטות, לקבוע מדיניות ולנתח את התופעות הכלכליות והניהוליות בסביבתו העסקית. לכן התכנית מחייבת לבחור מכלול נושאים פונקציונליים, ומציעה קורסים אינטגרטיביים ייחודיים כגון "אסטרטגיה תחרותית גלובלית".

תכנית הלימודים מבוססת למעשה על שלושה מעגלי לימוד. מהם?

לימודי חובה - שישה קורסי לבה בנושאים תחומיים בניהול ובניהול עסקים: חשבונאות למנהלים, שיווק, ניהול והתנהגות ארגונית, ניהול פיננסי, דיני תאגידים, חקר ביצועים, וכן קורס אינטגרטיבי באסטרטגיה תחרותית עסקית.

לימודי בחירה - תשעה אשכולות של קורסים מוצעים לסטודנטים כדי לאפשר להם העמקה והתמחות. בשל האופי האינטגרטיבי של התכנית, יידרש הסטודנט לבחור

מינימום של שישה קורסים מתוך שלושה אשכולות לפחות. תשעה האשכולות הם: חשבונאות, מימון, ניהול השיווק ופרסום, ניהול בינלאומי, כלכלת עסקים ותעשייה, אתיקה ומשפט, ניהול התפעול, שיטות כמותיות ומערכות מידע, ומדעי ההתנהגות בניהול.

סמינריונים - הסטודנט ישתתף באופן פעיל בשני סמינריונים לפי בחירתו. הסמינריון יילמד במפגשים של קבוצות קטנות ובשילוב של טכנולוגיות למידה מרחוק.

ומהן דרישות הקבלה בתכנית?

תואר ראשון בציון ממוצע 80 לפחות. בעלי תואר ראשון שציונם נמוך מ-80 אבל לא נמוך מ-75, יש להם ניסיון ניהולי מוכח של שלוש שנים לפחות, יכולים להגיש את מועמדותם לתכנית. התכנית כולה מורכבת מ-15 קורסים, והסטודנט נדרש לשלם לפי קורס (כ-1,800 שקלים לקורס), בהתאם למועד שהוא מקבל על עצמו.

ומה היתרונות בלימודים הללו באוניברסיטה הפתוחה?

היתרונות הם רבים. שיטת ההוראה מרחוק והלמידה האישית, שפותחה במיוחד באוניברסיטה הפתוחה, מאפשרת תנאי לימוד אישיים על פי האילוצים של לומדים הקשורים למקום עבודה. שיטת הלימוד אינה תלויה במגבלות של מקום ואינה מחייבת שעות לימוד קבועות וקשיחות, שכן אין היא נשענת על קמפוס מרכזי. קורס של האוניברסיטה הפתוחה הוא קורס כתוב - יצירה למדנית או מדעית בדפוס בשילוב טכנולוגיות של הוראה מרחוק. הטכנולוגיות האלו אינן אמורות להחליף את החומר הכתוב שעליו מבוססת עיקר ההוראה באוניברסיטה הפתוחה, אלא רק להרחיבו ולהעשירו.

אפשר להיזר גם באינטרנט בלימודים האלה?

בוודאי. תכנית ה-MBA משלבת תקשוב באינטרנט. כל קורס מלווה באתר בית באינטרנט, המציע בין היתר תקשורת בין הסטודנטים לבין עצמם, מידע מנהלי על הקורס, קישור לאתרים נוספים רלוונטיים לחומר הקורס, שאלות אינטראקטיביות לבדיקה עצמית וחומרי לימוד חזותיים להמחשת הנושאים של הקורס. נוסף אליהם ניתנים שיעורים אינטראקטיביים והרצאות של טובי המרצים המשודרים באמצעות לוויין וגם מועברים באינטרנט. כמו כן משולבים בו חומרי מולטימדיה בפורמטים שונים. כל אלה נועדו לאפשר לימודים שאינם תלויים במקום או זמן ופעילות לימודית א-סינכרונית: אין צורך להגיע לקמפוס פיזית, אין מגבלה של שעה יום שנקבעו מראש, וכל אחד לומד בשעה הנוחה לו.

ומה על ספרי הלימוד?

ספרי הקורס של האוניברסיטה הפתוחה הם הבסיס ללימודים. הם נכתבו על ידי מיטב המומחים המובילים בתחום. האוניברסיטה הפתוחה מפיקה כמיליון ספרים בשנה, וכמחציתם נרכשים על ידי סטודנטים וחברי סגל של האוניברסיטאות האחרות.

**ד"ר אריה נחמיאס הוא ראש תכנית ה-MBA,
האוניברסיטה הפתוחה**